

Rév István Ultraviola - Atombunkerből a napsütésre

<http://m.magyararancs.hu/publicisztika/ultraviola-104743>

2017/24. (06. 15.)

Amikor az amerikai atomenergia-bizottság 1964-ben felkérte Wigner Jenőt (aki egy évvel korábban nyerte el a Nobel-díjat), hogy az Oak Ridge-ben működő nukleáris laboratóriumban elindítsa a polgári védelmi kutatásokat, Wigner elsőként egy Cresson Kearny nevű, geológus végzettségű dzsungelszakértőt szerződtetett.

Kearny nevéhez nemcsak a gumitalpú, viaszosvászon dzsungelcsizma felfedezése kötődik, de a Panamában rendszeresített dzsungelhintaágyé is. Halálakor leánya azt írta a The New York Timesban megjelent, személyes hangú gyászjelentésében, hogy apja „egész életében azt vallotta, a bajokra alaposan fel kell készülni”.

Hogyan éljük túl az atomtámadást?

Kearny 1979-ben (ekkor Wigner már visszatért Princetonba) jelentette meg Nuclear War Survival Skills c. könyvét (Készségek az atomháború túléléséhez), amely életmentő tanácsokkal szolgált mindazoknak, akik házilag barkácsolt eszközök segítségével szeretnék volna túlélni a hidegháború korában elkerülhetetlennek ítélt atomháborút. Mivel a műből az évek során jóval több mint félmillió példány kelt el, 1987-ben Kearny megjelentette a „barkácskönyv” bővített változatát, immár Teller Ede előszavával. A hidrogénbomba atyja azzal ajánlotta a hézagpótló művet az olvasók figyelmébe, hogy a háztartásban használatos eszközökkel is elkészíthető atombunkerek ráébreszthetik a Kreml urait: a nukleáris háborúban nem tudnák elpusztítani az egész amerikai populációt, így az atomháború számukra már akkor értelmét veszti, mielőtt kirobbantanák.

A kibővített változat első fejezetében a szerző sorra veszi a közkeletű atomháborús tévhiteket, hogy azután megsemmisítő tudományos tényekkel cáfolja azokat. Kearny leszámol a nukleáris háború pusztító következményeinek mítoszával, és bebizonyítja, hogy az atomtámadás megfelelő, akár kézműves óvintézkedések megtételével vígan túlélhető. Kitüntetett figyelmet szentel annak a széles körben vallott elképzelésnek is, miszerint az atomrobbanások nagymértékben károsítanak az ultraviola sugárzástól védő ózonréteget, minek következtében – a megalapozatlan félelmek szerint – nemcsak az emberek szenvednének súlyos egészségkárosodást, de még a madarak is

megvakulnának. Ilyen esetben az embereknek sötét szemüveggel és egész testüket borító ruházattal kellene védekezniük a nap káros sugarai ellen. „Egy valamelyest egyszerűsített, ám realista számítás szerint – állítja mindezzel szemben Kearny – nagyszabású nukleáris támadás esetén az amerikai túlélőket érő ibolyántúli sugárnövekedés nem lenne nagyobb, mintha valaki San Franciscóból az Egyenlítő közelébe költözne. Az Egyenlítő mentén a napsugárzás hatására kialakuló bőrrákos megbetegedések (amelyek csak igen ritkán végzetesek) aránya alig 10 százalékkal magasabb, mint San Franciscóban.”

A biztató kilátások között a katasztrófa-szakértő szerző azt is megemlíti, hogy „az 500 kilotonnánál kisebb atomtöltetekkel végrehajtott támadások kedvező hatásaként a troposféra ózonrétege növekedne is. Ezek a pozitív hatások bőségesen kiegyenlítenék azokat a károkat, amelyek nukleáris háború során érnék a troposféra felső rétegét”.

Kearny könyvének bővített kiadása ma az Oregon Institute of Science and Medicine honlapján érhető el. Az intézetet a konzervatív, libertárius biokémikus, Arthur „Art” Robinson alapította, miután összeveszett a kétszeres Nobel-díjas Linus Paulinggal, akivel együtt annak idején létrehozta ortomolekuláris intézetüket.

Az ortomolekuláris medicina az alternatív orvoslás kétes körébe tartozik; hívei szerint a megfelelő és megfelelő mennyiségben adagolt vitamin- vagy ásványianyag-molekula számos betegségtől véd meg, beleértve a skizofréniát és különböző gyermekkori agykárosodásokat is. Az ortomolekuláris elnevezés Paulingtól származik, aki élete végén napi 10 ezer milligramm C-vitamin beszedését vélte a rák hatásos ellenszerének. (A Mayo Klinika nagyszabású kísérlettel bizonyította az elképzelés megalapozatlanságát.) Az atomtámadás elleni házilagos védekezés bibliáját kiadó Art Robinson intézete az ortomolekuláris kuruzslás legfontosabb központja. Nyilvánosan is elérhető információk szerint több mint 40 ezer vizeletmintát őriz a hadseregben rendszeresített hűtőkamráiban, hogy ezek elemzésével fejtsse meg az élet meghosszabbításának titkát.

Az oregoni intézet az emberi beavatkozás okozta klímaváltozás elméletének egyik legelszántabb ellenfele. Art Robinson a nemzetközi klímaegyezmények egyik ismert kritikusa, úgy véli, „az üvegházhatást okozó gázok mennyiségének tervezett csökkentése súlyosan károsítja a környezetet, az egészséget és az egész emberiség jólétét”. Robinson szerint a légkörbe került viszonylag (?) alacsony mennyiségű radioaktív mérgező anyag pozitív hatással van az emberi szervezetre. Az ún. (radioaktív) hormézis elmélet szerint, ami nagyobb mennyiségben káros, az

megfelelő kisebb mennyiségben a szervezet regeneráló mechanizmusait aktiválja. Robinson egyik írásában azt állítja, hogy jobban tette volna a kormány, ha a csernobili katasztrófa után az amerikai légtérbe került radioaktív szennyeződést tartalmazó esővíz fogyasztására buzdította volna a lakosságot, mivel ez különösen kedvezően hatott volna a népegészségügyre. Az oregoni vizeletraktáros meggyőződéssel vallja, hogy a nukleáris reaktorok hulladékát az Egyesült Államok területe fölött lenne célszerű szétszórni, csökkentve ezzel a tárolás költségeit és javítva a lakosság egészségi állapotát.

Robinson nem áll egyedül a radioaktív hormézis elméletével. Az ún. „sugárzásfóbia” elleni küzdelem zászlóvivője a Scientists for Accurate Radiation Information (Tudósok a Hiteles Sugárzási Információért) elnevezésű társaság. Egyik legismertebb tagja, Wade Allison nyugalmazott oxfordi részecskefizikus egy BBC-interjújában azt állította, hogy hajlandó lenne a háza alatt száz méterrel atomtemetőt létesíteni, bizonyítandó a sugárzástól való oktalan félelem megalapozatlanságát. A Japánban akkreditált külföldi tudósítók klubjában 2014 decemberében tartott, az interneten is elérhető felvétel tanúsága szerint meglehetősen meglepetéssel fogadott előadásában a fukusimai katasztrófa utáni sugárzás elhanyagolható és nevetséges következményeiről beszélt. Megítélése szerint a megengedett és egészségre ártalmatlan sugárzásszintet a jelenlegi ezerszeresére kellene emelni, hozzávetőlegesen arra az értékre, amelyet Marie Curie halálakor, 1934-ben gondoltak elfogadhatónak. Kérdésre válaszolva Allison emlékeztetett arra, hogy bár Marie Curie halálát – a feltevések szerint! – radioaktív sugárzás okozta, mégis 28 évvel túlélte férjét, Pierre Curie-t, aki 1906-ban, 47 éves korában vált lóvasúti baleset áldozatává. A részecskefizikus szerint a lóvasút nyilvánvalóan nagyobb veszélyt jelent az emberiség számára, mint a radioaktív sugárzás következményei.

Art Robinson és az Oregon Intézet legfontosabb mecénása Robert Mercer amerikai milliárdos befektető – ugyanaz a Mercer, aki Trump kampányának legnagyobb pénzügyi támogatója volt. Az alapítványait lánya, Rebekah Mercer kezeli, ő most az amerikai elnök legbefolyásosabb környezetéhez tartozik, tagja volt az elnöki hivatal átvételét előkészítő Transition Teamnek is. Robinson elméleteinek hatására Mercer lehetségesnek tart egy korlátozott kiterjedésű atomháborút, amely – a közvetlenül érintettek szűk körét leszámítva – kifejezetten kedvező hatással lehet az amerikai népezségre. Úgy, ahogy a Hirosimára és Nagaszakira ledobott atombombák is javították a becsapódás helyszínétől valamivel távolabb élők életkilátásait. Mercer meggyőződése, hogy a japánok magas várható átlagos élettartama az atomtámadás nyomán megnövekedett sugárszintnek köszönhető. Ő a fő támogatója és részben tulajdonosa a Breitbart News nevű szélsőséges jobboldali, „alternatív tényekre”

szakosodott propagandamédiumnak, amely nemrég jegyezte be magyarországi domainnevét, s már most is gyakori forrása a magyar kormánypropagandának. Steve Bannon, a Breitbart volt főszerkesztője, Mercer támogatója és üzlettársa ma Trump stratégiai főtanácsadója a Fehér Házban. A The New Yorker 2017 márciusában arról tudósított, hogy Rebekah Mercer minden befolyását mozgósítja azért, hogy Trump Art Robinsont nevezze ki tudományos főtanácsadójának. Mercer a Heartland Intézet számára is rendszeresen adományoz. Ezt az intézetet a 90-es években a Philip Morris cég is támogatta, cserébe a dohányzás ártalmatlanságát bizonyító tanulmányokért és a Kongresszusban a dohánygyárak érdekében kifejtett lobbitevékenységért. Az intézet kulcsszerepet játszott az elmúlt hónapokban azoknak az érveknek a kidolgozásában is, amelyek Trumpot a párizsi klímamegállapodás felrúgásához vezették. Art Robinsont a Heartland Intézet igazgatótanácsának tagja. Ha Trump, részben belpolitikai botrányainak, részben az oroszokhoz fűződő kapcsolatainak ellensúlyozására a nukleáris gombhoz nyúl, akkor ezekkel a légből kapott, pusztító elképzelésekkel igazolhatja majd döntését.

Itthoni eszmetársak

A jobboldali populizmus radikális értelmiség- és szakértő-ellenessége nem meglepő: ugyanabból a talajból sarjad, mint a jobboldali populizmus undora a parlamentarizmussal, a demokratikus intézményekkel, a hatalmi ágak megosztásával, a gondolkodás-, a szólás- és a tudományos szabadsággal szemben. A viták, a véleménykülönbségek, a kompromisszumok kényszere lassítja a folyamatokat, a határozott, kompromisszumokat nem ismerő döntéshozatalt, azt, hogy az akarat tort ülhessen az értelem felett. A fékek és ellensúlyok rendszere terméketlen vitákhoz, a szakértelem szereptévesztéshez, a filozofálás szájtépéshez vezet. Egy jobboldali populista, gyakorlatilag parlamenten kívüli rendszerben lehet az írástudatlan köztársasági elnök, a kézilabdázó rektor, az elmeháborodott egyetemi tanár, a mongolfoltos a nemzeti bank elnöke. Egy ilyen rendszerben minden autonómia anomália, az oktatást, különösen a felsőoktatást megfosztják önállóságától, a vitákat és az azoknak teret adó intézményeket berekesztik. Az ilyen rendszerekben egyszerre virágzik az önkény és az ultraviola.

Amikor az adófizetőktől lopott pénzből működtetett szennylap és televízió a nyár beköszöntével azzal áll elő, hogy mindenki, de különösen a csecsemők akkor járnak legjobban, ha naponta délelőtt 11 óra és délután 3 óra között naptej nélkül kifekszenek a tűző napra, akkor megint a szakértők kapnak egy nagy pofont.

„Ha betartjuk a tízparancsolatot, nem lehet semmi baj” – nyugtatott meg mindenkit

dr. Kásler Miklós, az Országos Onkológiai Intézet főigazgatója az ugyancsak lopott adófizetői pénzből kiadott Magyar Nemzet 2013. november 22-i számában. Az lehet a baj, hogy nem tartjuk be a tízparancsolatot – válaszolná dr. Kásler annak, aki azt tudakolná az Országos Onkológiai Intézet 1992 óta (25 éve) regnáló főigazgatójától, hogy az OECD-tagállamok közül miért Magyarországon a legmagasabb a legtöbb rákbetegség mortalitása. (A World Health Ranking világstatisztikája szerint mindössze két országban, Örményországban és Zimbabwében magasabb a rákban elhalálozottak aránya, mint Magyarországon.) Miközben a magyarok, mint a legyek hullanak a ráktól, az Onkológiai Intézet főigazgatója Nemzeti nagyvizit címen 50 részes filmsorozatot celebrál az állami televízióban. A jobboldali hobbitörténész sorozatát immár hat kötetben adja ki a szélsőjobboldali Kairosz kiadó. Az idei könyvhétre publikált hatodik kötet egyik fejezete „A Tízparancsolat mint népegészségügyi program” címet viseli. A Nagyvizit megjelentetéséhez 39 millió forinttal járult hozzá a Magyar Nemzeti Bank egyik alapítványa. (Kásler egy másik, a köztől lopott pénzt osztogató banki alapítvány, a Pallas Athéné Domus Concordia kurátora.) „Aki embernek hitvány, az magyarnak alkalmatlan” – jelentette ki dr. Kásler. Akinek vaj van a fején, ne menjen a napra, mert a végén még melanómát kap a naptejtől.

Szendi Gábor, akire az ócska médiumok hivatkoznak, természetesen nem dermatológus, ezzel szemben elkötelezett híve az ortomolekuláris gyógyászatnak, ellenfele a kanyaró-mumpsz-rubeola (MMR) védőoltásnak, amely a Lancet c. folyóirat 1998-ban publikált, majd adathamisítás és csalás miatt visszavont cikke, valamint Szendi szerint az autizmus kiváltó oka. Nem elég tehát a gyereket kivinni a tűző napra, még az oltástól is meg kell óvni, nehogy hitvány, autista és rákos ember legyen belőle. Szendi szerint nem a napozás, az UV-sugárzás, hanem a naptej okozza a rákot.

Az atombunker-próféta Kearny könyvének egyik fejezetcíméhez (Tények és mítoszok) hasonlóan a leégéspárti Szendi honlapja Tények és tévhitek címen igyekszik jégre vinni a gyanútlan olvasót. Szendivel ellentétben azonban Cresson Kearny azt tanácsolta az atomkatasztrófa túlélőinek, hogy jobban járnak, ha kalapot vesznek, mielőtt kisétálnak háztáji óvóhelyükről a radioaktív napsütésre.

*

Az UV-sugárzás lehetséges hatása nem csak napjainkban osztja meg az aggódó közvéleményt. Nem csupán Európában vagy San Franciscóban, de mint P. Howardtól tudjuk, az Egyenlítő közelében, Afrikában is komoly szakmai vitákhoz vezetett az ultraviola következményeinek helyes megítélése.

„Sorra itattuk a nyöszörgő négereket. Irtózatos volt a karbolszagú, fojtott hőség vagy nyolcvan bennszülött beteg között, dögletes levegőben. Egymillió légy döngött...

– Ennek napoznia kell – mondta Winter az egyik betegre. – Vigyék a napra – intett nekünk.

– Tanár úr! A napon most legalább hetven fok van! – mondta Senki Alfonz.

– Mindegy, barátom... Ide sok ultraviolett kell. Ehhez maga nem ért. Csak vigyék – magyarázta mosolyogva, és rajtam végigszaladt a hideg.

– Nem visszük – mondta Senki Alfonz. – Ez gyilkosság!

– Akkor én majd megoperálom magukat – biztatott nyájasan.

– A tisztelt nagynénjét és más, tetszés szerinti felmenőit! – felelte Tuskó Hopkins. Néhány kísérőjével éppen visszajött a százados, akiről most már tudtuk, hogy nem tiszt, hanem egy Pittman nevű szökött legionáriussal azonos.

– Kérem! – jelentette dühösen Winter. – Az ápolók megtagadták az engedelmességet.

– Százados úr! – védekezett Senki Alfonz. – Csak azt mondtam, hogy nem vagyunk hajlandók egy beteg négert a hetvenfokos napra tenni! Ez gyilkosság.

A százados cigarettára gyújtott, és mosolygott.

– Hát, tanárom – mondta Winternek –, itt kevés a megértés az ön gyógyeljárásaival szemben. Mit csináljak?” (A három testőr Afrikában)